

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Тришин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Література

1. World Economic Forum [Електронний ресурс]. URL: <https://www.weforum.org/focus/davos-2019> (дата звернення 18.03.2019).
2. Стандарт вищої освіти України: Наказ від 13.11.2018 р. № 1243. Київ: МОН України, 2018.
3. Стандарт вищої освіти України: Наказ від 05.12.2018 р. № 1343. Київ: МОН України, 2018.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

О.В. Євтушок, Л.А. Бахчиванжи, Р.Р. Значек

Організацію самостійної роботи студентів необхідно розглядати як одну з характеристик умов їх навчальної праці, як процес створення системи, усіх елементів і зв'язків організаційно-психологічної структури навчальної діяльності, що забезпечують необхідні зовнішні умови самостійної роботи відповідно до індивідуальних особливостей студента для досягнення головної мети - формування його самостійності [1].

Для студента організація самостійної роботи передбачає: планування власних дій, а саме - обрання цілей, створення програми й відбір методів їх досягнення; організація - об'єднання й мобілізація зовнішніх і внутрішніх ресурсів для вирішення поставлених завдань; управління – здійснення поточного самоконтролю й самокорекції; здійснення зв'язку на основі передачі інформації, що забезпечує ухвалення рішення [рис. 1].

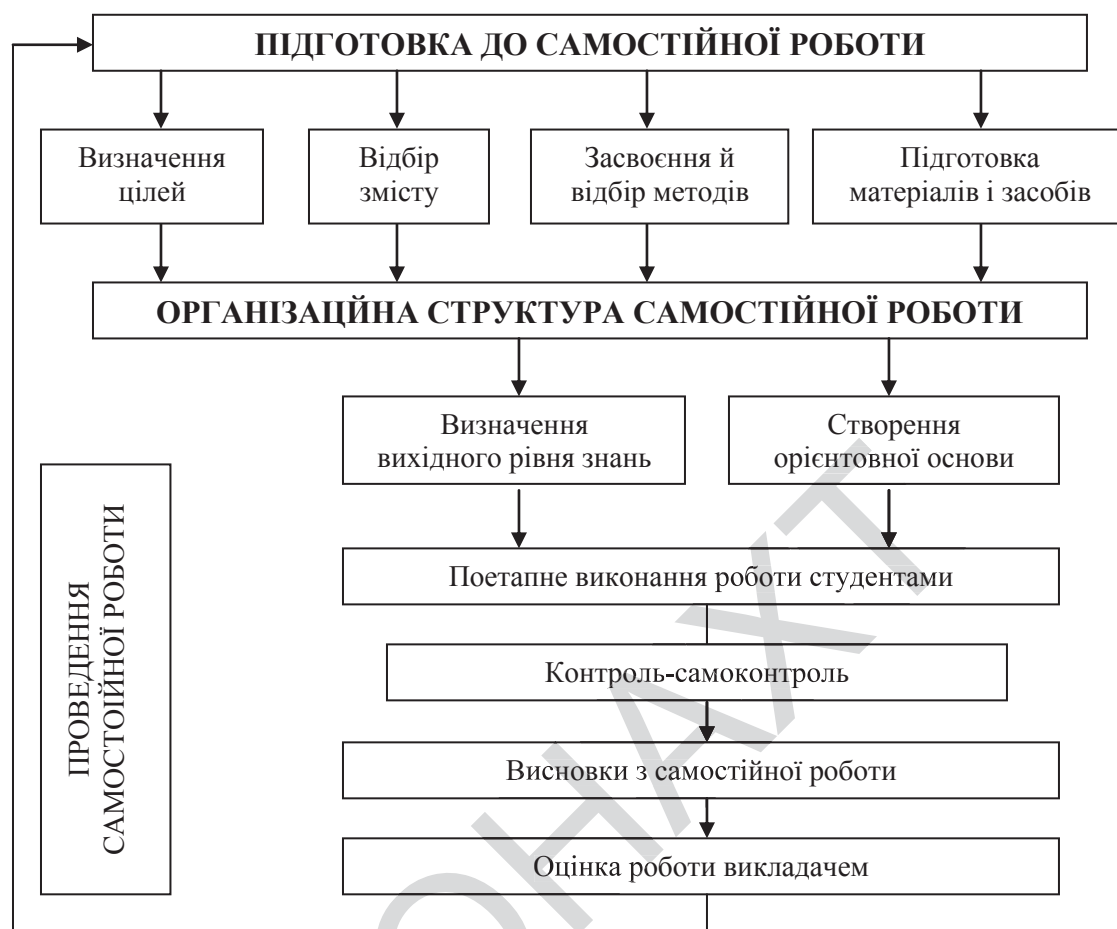

Рисунок 1. Методична конструкція організації та проведення самостійної роботи студентів, за Н. Лукіною [2]

Отже, організація самостійної роботи, вся її система, повинна забезпечити студентів можливість самотужки: визначати й установлювати раціональний порядок виконання планових завдань; визначати і планувати послідовність навчальних дій; стежити за ходом і результатом дій, вносити в них виправлення й уточнення; здійснювати самоврядування навчальною діяльністю, забезпечуючи погодженість і цілеспрямованість дій.

Процес організації самостійної діяльності студентів можна умовно розділити на три основні етапи: підготовчий, тренувальний і творчо-дослідницький, на кожному з яких превалюють ті чи інші типи й види самостійної роботи. На першому етапі студент ознайомлюється з методологією самостійної роботи, основними поняттями, теоретичними положеннями курсу, здобуває загальнонаукові і дисциплінарні знання, формує відповідні навички та вміння. На тренувальному етапі студент формує вміння організації та планування самостійної роботи, виконуючи систему завдань, задач, вправ, які мають частково творчий характер. На третьому етапі студент закріплює знання, вміння та навички на практично-професійному рівні й застосовує на практиці набуті вміння самостійної роботи, самоосвіти та самостійного навчання. На цьому етапі можуть бути застосованими самостійні дослідницькі проекти,

експерименти, написання курсових та дипломних проектів, кваліфікаційних робіт [3].

Умовою успішності самостійної роботи визнано системність і регулярність її здійснення студентами. Це досягається цілеспрямованою роботою викладацького складу ВНЗ на основі високої вимогливості шляхом конкретного керівництва та контролю за самостійною, щоденною, ритмічною роботою кожного студента з першого дня навчання і до закінчення ВНЗ з метою оволодіння ним науковими знаннями.

Резерви в підвищенні ефективності самостійної роботи студентів варто шукати в поєднанні самостійної роботи з іншими формами навчання у ВНЗ. Самостійність і творча активність студента розпочинаються в аудиторії під час слухання та сприймання лекції, під час підготовки до них. Основний стимул для самостійної роботи студентів створюється не простим закликem наполегливо самостійно працювати, а характером лекцій, особливою методикою їх проведення [4]. На лекції викладач рекомендує студентам літературу й роз'яснює методи роботи з підручником і першоджерелами. У цьому плані особливі можливості мають вступні й настановні лекції, на яких розкривається проблематика теми, логіка оволодіння нею, подається характеристика списку літератури, виокремлюються розділи для самостійного опрацювання. Доцільними є проблемні лекції, лекції-конференції, лекції відкритих думок, діалогово-дискусійні та бінарні лекції, лекції з раніше запланованими помилками, лекції зі зворотнім зв'язком, лекції консультації та ін.

Стимулювання активності й самостійності дій студента під час підготовки до лекцій і після неї вимагає низки спеціально розроблених завдань: доповнити текст лекції тезами з рекомендованих статей; порівняти текст лекції з параграфом, главою підручника; коротко записати свої зауваження; висловити своє ставлення до поданих у лекції визначень у вигляді коротких записів на полях конспекту чи робочого зошита; письмово відповісти на запитання, поставлені лектором або ж подані в навчальних посібниках; доповнити розпочату, але незакінчену лектором думку; письмово відповісти на питання, які не розглядалися в лекціях (вивчивши додаткову літературу); сформулювати питання, на які важливо одержати більш детальну інформацію; переробити текст лекції у короткі висновки; дібрати літературу для теми, яка вивчається тощо [4].

Самостійна робота студентів може бути забезпеченою на семінарських заняттях, які проводяться в нетрадиційних формах: семінар-дискусія, семінар-взаємонавчання, семінар-інтелектуальна розминка, семінар-сократична бесіда, семінар-дослідження тощо. Для успішної участі в таких семінарах студентів потрібна не лише попередня самостійна підготовка, але й плідна праця в складі проблемних груп, творчих об'єднаннях та ін.

На аудиторному занятті самостійна робота студентів за змістом може мати загальний, диференційований, індивідуальний або змішаний характер і

реалізовуватися так: робота в парах змінного складу, робота в малих групах, робота з тьютором, самостійна робота зі вступом викладача, самостійна робота з консультативним підкріпленням тощо.

Трудомісткість самостійної роботи студентів має визначатися на основі розроблених стандартів, що ґрунтуються на врахуванні: місця дисципліни в структурі професійної підготовки, курсу навчання, освітньо-кваліфікаційного рівня, форми навчання, а також: перебігу етапів організації самостійної роботи, рівня складності й індивідуалізації розв'язуваних завдань, індивідуальних особливостей студентів.

Резерви в підвищенні ефективності самостійної роботи студентів варто шукати в поєднанні її з іншими формами навчання у ВНЗ.

Отже, самостійна робота студентів відіграє важливу роль у навчальному процесі. Детальне її вивчення дозволить домогтися підвищення ефективності підготовки фахівців, дасть можливість викладачам більш успішно її організувати в умовах навчального процесу.

Література

1. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение. К.: Вища школа, 1990. 248 с.
2. Лукинова Н.Г. Самостоятельная работа как средство и условие развития познавательной деятельности студента: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.08. Ставрополь, 2003. 210 с.
3. Кустовський С.М. Дидактичні умови організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності майбутніх економістів у вищих навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2005. 21 с.
4. Солдатенко М.М. Теорія і практика самостійної пізнавальної діяльності: монографія. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. 199 с.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ДИСЦИПЛІН, ЩО ВИКЛАДАЮТЬСЯ В ГАЛУЗІ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ОТРИМАННЯМ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ І НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ ФАКУЛЬТЕТУ

О.В. Дорошенко

Кафедра термодинаміки та відновлюваної енергетики удосконалює лабораторну базу в галузі відновлюваної енергетики. У розпорядженні викладачів є два основних експериментальних стенда (полігона), на яких виконуються наукові дослідження і одночасно проходять практику бакалаври і магістри. Можливості стендів охоплюють дві основні області, характерні для сучасних багатофункціональних сонячних абсорбційних систем життєзабезпечення (охолодження і нагрівання середовищ, осушення та кондиціонування повітря): низькотемпературні випарні охолоджувачі і сонячні

Про BigBlueButton та організацію вебінарів під час Дистанційного модуля Ю.С. Федченко, Г.І. Палвашова	272
Системний підхід до розробки інтерфейсу електронних засобів навчання Ю.Г. Лобода	273
Діагностика сформованості умінь перекладу фахових текстів в студентів вищих технічних закладів із застосуванням комп'ютерних технологій Н.О. Макоєд	275
Поглиблення практики використання оптимізаційних методів в процесі підготовки магістрів спеціальності «Комп'ютерні науки» С.В. Котлик, Ю.К. Корнієнко, О.П. Соколова	277
Методика використання технологій дистанційного навчання в підготовці майбутніх фахівців Г.Б. Пчелянська, Т.Д. Маркова	279
INTERNET речей у дистанційному навчанні: переваги та недоліки Т.Д. Маркова, К.О. Васьковська	282
Самостійна робота студентів як спосіб формування професійних компетенцій О.О. Євтушевська	283
Зміст та особливості дистанційного навчання О.В. Тарасова	285
Використання мультимедійної техніки при читанні лекцій студентам спеціальності 071 «Облік і оподаткування» К.В. Стасюкова, Л.М. Головаченко	287
Види самостійної роботи при вивченні дисципліни «Аналіз господарської діяльності» О.П. Антонюк	288
Дистанційне навчання як інструмент підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти Н.М. Купріна, Т.М. Ступницька	289
Основні рівні управління самостійною роботою студентів О.Б. Каламан	290
Організація дистанційного навчання з вибіркового дисциплін І.О. Відоменко, Л.Л. Гордієнко	293
Управління самостійною роботою студента в освітньому DIGITAL-середовищі І.А. Устенко, С.Л. Масанський, М.Р. Мардар	295
Забезпечення ефективності самостійної роботи студентів О.В. Євтушок, Л.А. Бахчиванжи, Р.Р. Значек	298
Взаємозв'язок дисциплін, що викладаються в галузі відновлюваної енергетики та отриманням практичного досвіду і навичок студентами факультету О.В. Дорошенко	301
Іноваційний розвиток дистанційного навчання студентів у ЗВО О.В. Євтушок, Л.А. Бахчиванжи, Р.Р. Значек	302